

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO 2 IR 4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (TAP-19-1254; TAIS NR. 19-8969)**

2019-07-31 Nr. NV-2253

Vilnius

Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projekto tikslas – užtikrinti visapusišką ES darbuotojų ir jų šeimos narių, kurie pateikė skundą dėl diskriminacijos, apsaugą nuo priešiško elgesio ar neigiamų pasekmių, perkeltant Direktyvos 2014/54/ES dėl priemonių, kad darbuotojai galėtų lengviau naudotis laisvo darbuotojų judėjimo teisėmis (Direktyva), nuostatas į nacionalinę teisę.

Dabartinė situacija:

Direktyvoje numatyta, kad valstybės narės nustato tokias priemones, kurios yra būtinos norint apsaugoti ES darbuotojus ir jų šeimos narius nuo bet kokios priešiško požiūrio ar neigiamų pasekmių, atsirandančių kaip reakcija į skundą arba teismo procesą.

Direktyva taikoma šioms laisvo darbuotojų judėjimo sritims: galimybėms įsidarbinti; įdarbinimo ir darbo sąlygoms; galimybėms naudotis socialinėmis ir mokesčių lengvatomis; narystei profesinėse sąjungose ir teisei būti renkamam į darbuotojų atstovavimo organus; galimybėms mokytis; galimybėms gauti būstą; darbuotojų vaikų galimybėms mokytis bendrojo lavinimo, pameistrystės ir profesinio mokymo mokyklose; įdarbinimo tarnybų teikiamai paramai.

Direktyva turėjo būti perkelta į nacionalinę teisę iki 2016-05-21. Atsižvelgiant į tai, buvo priimti Lygių galimybių įstatymo, Darbo kodekso pakeitimai.

2019 m. pradžioje Europos Komisijos atstovams vertinant Direktyvos perkėlimą, padaryta išvada, jog Lietuvos Respublikos teisės aktuose įtvirtintos nuostatos neapsaugo ES darbuotojų ir jų šeimos narių, kurie pateikė skundą dėl diskriminacijos, nuo priešiško elgesio ar neigiamų pasekmių, visose srityse, t.y. Darbo kodekso ir Lygių galimybių įstatymo nuostatos įtvirtina darbuotojų ir jų šeimos narių, kurie pateikė skundą dėl diskriminacijos, apsaugą nuo priešiško požiūrio ar neigiamų pasekmių tik darbo santykių srityje. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Direktyvos nuostatos perkeltos į nacionalinę teisę tik iš dalies.

Projekto esmė. Siūloma patikslinti Lygių galimybių įstatymo nuostatas:

- papildyti diskriminacijos apibrėžimą, nurodant, kad diskriminacija taip pat laikomas persekiojimas ar kitas priešiškas elgesys ar neigiamos pasekmės dėl skundo dėl diskriminacijos pateikimo ar dalyvavimo byloje dėl diskriminacijos;
- suderinant su siūlomais diskriminacijos pakeitimais, papildyti nuostatas dėl įrodinėjimo pareigos.

Priėmus įstatymą išsiplės Lygių galimybių kontrolieriaus nagrinėjamų skundų, šviečiamosios veiklos, vykdomos įgyvendinant Direktyvą, sritys ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos apimtys. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos skaičiavimais, papildomoms funkcijoms atlikti reikėtų įsteigti 1 papildomą pareigybę, kurios išlaikymo išlaidos kasmet sudarytų apie 30 tūkst. eurų.

Derinimas: Projektui Finansų ministerija, Teisingumo ministerija pritarė be pastabų. Europos teisės departamentas ir Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba pritarė be pastabų, tačiau atkreipė dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos teisės aktų informacinėje sistemoje yra užregistruotas Seimo pateiktas Lygių galimybių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-3512 (dėstoma nauja redakcija).

Atitiktis Vyriausybės programai – Projektas yra susijęs su Vyriausybės programoje nustatytais siekiais užtikrinti deramą darbuotojų teisių apsaugą.

Dalykinio vertinimo išvada:

- 1) Siūlytina įvertinti tikslingumą Projekte papildyti Įstatymo 5, 6, 8 ir 9 str., nustatant pareigą imtis priemonių, kad asmenys pateikę skundą dėl diskriminacijos ar dalyvaujantys bylose dėl diskriminacijos, būtų apsaugoti nuo priešiško elgesio ar neigiamų pasekmių, ne tik darbdaviams, bet ir valstybės/savivaldybių institucijoms/įstaigoms, švietimo įstaigoms, kitoms organizacijoms ir asociacijoms.
- 2) Siūlytina išsamiau pagrįsti papildomų lėšų poreikį ir atskiros pareigybės steigimo Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje tikslingumą.

Projektą siūlome **svarstyti tarpinstituciniame pasitarime** ir patikslinti, įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos ir Teisės grupių pastabas.

Socialinės politikos grupės patarėja
tel. 8 706 63853, el.p. daiva.buivydaite@lr.lt

Daiva Buivydaite-Garbštienė